

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 262.066 van 22 januari 2025
in de zaak A. 241.044/XII-9626**

In zake : 1. L.D.
 2. E.D.
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Koenraad Van De Sijpe en Charlotte Dupon
 kantoor houdend te 9100 Sint-Niklaas
 Vijfstraten 57
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Kristien Vanderheiden
kantoor houdend te 3000 Leuven
Diestsevest 47/001
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 29 januari 2024, strekt tot de
nietigverklaring van:

- “1. de beslissing tot beslagname van 29 november 2023 van Inspecteur-dierenarts
Lara Bonner bij de Afdeling Dierenwelzijn van het Departement Omgeving, [...] en
handelend krachtens de bevoegdheid haar verleend bij de Wet van 14/08/1986
betreffende de bescherming en het welzijn der dieren’ [...] [...]
2. de beslissing tot bestemming van 3 januari 2024 van Afdelingshoofd Lina
Grooten van de Afdeling Dierenwelzijn van het Departement Omgeving, [...] en
handelend krachtens de bevoegdheid haar verleend bij de Wet van 14/08/1986
betreffende de bescherming en het welzijn der dieren”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Frederic Eggermont heeft een verslag opgesteld overeenkomstig artikel 93, eerste lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 januari 2025.

Kamervoorzitter Chantal Bamps heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jutte Nijs, die *loco* advocaat Kristien Vanderheiden verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Eerste auditeur Frederic Eggermont heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partijen hebben een hondenkwekerij met erkenningsnummer HK13400770 en ondernemingsnummer 0646.578.244.

3.2. Sedert 2020 voert de verwerende partij controles uit op deze hondenkwekerij in het kader van de wet van 14 augustus 1986 ‘betreffende de bescherming en het welzijn der dieren’ (hierna: de wet van 14 augustus 1986).

3.3. Op 4 augustus 2020 voert de lokale politie Berlare-Zele in opdracht van de verwerende partij een eerste controle uit van de beroepskwekerij van de verzoekende partijen. Hierbij wordt vastgesteld dat de hokken te klein zijn, dat de honden amper buiten komen, en dat sommige hokken onvoldoende voorzien zijn van daglicht. De honden zijn onvoldoende gesocialiseerd en zijn bang van mensen.

Hierover wordt respectievelijk op 19 mei 2020 PV DE.63.L8.002176/2020 en op 4 augustus 2020 PV GF003300/20 opgesteld door de Lokale Politie Berlare-Zele.

3.4. Op 2 december 2021 vindt opnieuw een controle plaats van de inspectiedienst Dierenwelzijn van de verwerende partij. Hierbij wordt opnieuw vastgesteld dat alle honden zeer angstig zijn en dat van de 140 aanwezige honden er 29 geen chip hebben, hoewel zij ouder zijn dan 8 weken (10 honden zijn zelfs volwassen).

3.5. Op 23 januari 2023 vindt opnieuw een controle plaats van de inspectiedienst Dierenwelzijn van de verwerende partij, samen met de Lokale Politie Berlare-Zele.

Onder andere de volgende overtredingen worden vastgesteld:

“De honden vertonen ernstige gedragsstoornissen die wijzen op angst voor mensen.

De honden worden niet met zachtheid en bekwaamheid behandeld.

De temperatuur in de hokken is niet aangepast aan de behoeften van de honden, met name de geschoren dieren.

Drachtige teven worden langer dan 1 week voor het werpen in een kraamhok gehouden.

Eén teef met jonge pups beschikt niet over een verwarmingsbron, en dit bij een te lage omgevingstemperatuur.

Voor de verzorging en socialisatie van de dieren is onvoldoende bekwaam personeel aanwezig.

Afwijkend gedrag wordt onvoldoende opgevolgd door de beheerder en de dierenarts.

Bij de selectie van kweekdieren wordt geen rekening gehouden met hun fysiologische en gedragskenmerken.

7 honden kregen geen medische controle en/of verzorging.

De gebitten worden niet op regelmatige basis gecontroleerd en verzorgd. Bij de steekproefsgewijze controle werden matige tandproblemen vastgesteld.

De vacht van verschillende dieren wordt niet onderhouden en indien nodig getrimd, geknipt of geschoren.

Pups verlaten het nest reeds voor het tweede controlebezoek van de contractdierenarts.

De bezoekerapporten van de contractdierenarts zijn onvolledig (tweede pagina ontbreekt), en worden te summier ingevuld (geen identificatie, gedane onderzoeken en behandelingen). Er wordt geen melding gemaakt van de gedragsproblematiek bij de honden.

De lijst in DogID op het adres van de inrichting stemt geenszins overeen met de geziene dieren.”

Deze vaststellingen worden geacteerd in het PV met kenmerk G-22-0931/LaB/23-01-2023.

3.6. Op 6 maart 2023 vindt een her controle plaats van de inspectiedienst Dierenwelzijn van de verwerende partij, samen met de Lokale Politie Berlare-Zele.

Tien honden worden vrijwillig afgestaan aan verschillende asielen.

De volgende overtredingen worden vastgesteld:

“De honden vertonen ernstige gedragsstoornissen die wijzen op angst voor mensen.

De honden worden niet met zachtheid en bekwaamheid behandeld.

De temperatuur in het hok van 3 geschoren Westies is niet aangepast aan de behoeften van de honden.

Eén Beagle teef met jonge pups beschikt niet over een verwarmingsbron, en dit bij een lage omgevingstemperatuur. De warmtelamp wordt aangezet wanneer wij dit opmerken.

Voor de verzorging en socialisatie van de dieren is onvoldoende bekwaam personeel aanwezig.

Bij de selectie van kweekdieren wordt geen rekening gehouden met hun fysiologische en gedragskenmerken.

Minstens 1 worpfiche is onjuist ingevuld (aantal pups lager dan het effectief geboren aantal).

De contractdierenarts vult niet bij elk bezoek een bezoekerapport in.

De inrichtingen voor meer dan vijftig volwassen dieren beschikt niet over een lokaal voor onderzoek, verzorging en kleinere diergeneeskundige ingrepen.

De inrichtingen voor meer dan vijftig volwassen dieren beschikt niet over een afzonderingslokaal.

Het voeder wordt niet op hygiënische wijze opgeslagen.

Uit de lijst van DogID en de e-mails van E.D. blijkt dat bij meerdere honden verwacht werd dat de wijziging van eigenaar door de koper gebeurde.”

Deze vaststellingen worden geacteerd in het PV met kenmerk G-22-0931bis/LaB/6-03-2023.

3.7. Op 19 april 2023 vindt een verhoor van de verzoekende partijen plaats. Tijdens dit verhoor komt naar voor dat er geen inzicht is in de behoeften van de honden, voornamelijk op vlak van socialisatie. Bovendien wordt de problematiek in de kwekerij geminimaliseerd. De maatregelen die in de voorgaande processen-verbaal werden opgelegd, werden niet allen opgevolgd.

Dit verhoor wordt geacteerd in het PV met kenmerk G-22-0931ter/LaB/19-04-2023.

3.8. Op 15 september 2023 laat de verwerende partij aan de eerste verzoekende partij en de bevoegde burgemeester weten dat zij de erkenning als beroepskwekerij voor honden van de eerste verzoekende partij intrekt met ingang van 15 december 2023, wegens herhaaldelijke overtredingen op de wet van 14 augustus 1986.

3.9. Op 16 november 2023 verzoekt de verwerende partij aan de Voorzitter van de politierechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde tot aflevering van een visitatiemachtiging om overdag alle woonvertrekken en bijhorende stallingen, gebouwen en lokalen te mogen betreden van 20 november 2023 tot 20 december 2023, waarbij eventueel beroep mag gedaan worden op een slotenmaker. Dit naar aanleiding van het niet opvolgen van de opgelegde maatregelen.

Op 17 november 2023 wordt de verwerende partij hiertoe gemachtigd door de Politierechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde. Deze machtiging geldt van 20 november 2023 tot en met 20 december 2023, tussen 5u 's morgens en, omwille van een materiële vergissing, geen nader bepaald uur 's

avonds.

3.10. Op 20 november 2023 omstreeks 10u begeven werknemers van de verwerende partij zich samen met de lokale politie Berlare-Zele naar het adres van de hondenkwekerij voor een controle in het kader van de dierenwelzijnswetgeving.

Aangezien het niet mogelijk is om de kwekerij te betreden in aanwezigheid van de eerste verzoekende partij gelet op diens telefonische onbereikbaarheid, verschaft men zich toegang tot het erf zonder beschadigingen.

Er worden ter plekke 27 overtredingen vastgesteld, waarvan 20 op de kwekerij. De vaststellingen worden geacteerd in het PV met kenmerk G-23-5933/LaB/20-11-2023 van 8 december 2023 en er wordt een foto-en videodossier samengesteld.

Ten gevolge van deze vaststellingen worden de 58 aangetroffen honden in toepassing van artikel 42, § 1, van de wet van 14 augustus 1986, op 20 november 2023 administratief in beslag genomen en overgebracht naar een erkend asiel.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

3.11. Ten gevolge van de inbeslagname en plaatsing bij het erkend asiel, ontvangt de verwerende partij in de navolgende periode updates over de toestand van de honden en verslagen van de behandelende dierenarts evenals de DogID's en chipnummers.

3.12. Op 29 november 2023 wordt de tweede verzoekende partij uitgenodigd voor verhoor door de verwerende partij. De tweede verzoekende partij bezorgt de verwerende partij op 10 december 2023 een schriftelijke verklaring.

Eveneens op 29 november 2023 wordt de eerste verzoekende partij uitgenodigd voor verhoor door de verwerende partij. De eerste verzoekende

partij wordt op 11 december 2023 verhoord door de Politie Zone Berlare-Zele. Tijdens dit verhoor doet de eerste verzoekende partij afstand van 52 honden, waarbij een afstandsverklaring wordt ingevuld en ondertekend. Hiervan wordt een PV met kenmerk G-23-5933bis/LaB/11-12-2023 opgesteld.

3.13. Ten gevolge van de afstandsverklaring van de eerste verzoekende partij, neemt de verwerende partij op 11 december 2023 de beslissing tot bestemming van de 52 honden, waarbij deze in volle eigendom worden gegeven aan het erkend asiel waar ze reeds verbleven ten gevolge van hun inbeslagname.

3.14. Ten gevolge van deze beslissing volgt er correspondentie tussen de raadsman van de eerste verzoekende partij en de verwerende partij. Zo ontvangt de verwerende partij op 12 december 2023 een e-mail van de raadsman van de eerste verzoekende partij met enige duiding omtrent de honden waarvan door zijn cliënt geen afstand werd gedaan (Shiba Inu Sloeber, Shiba Inu Sofie en haar 3 pups en Pinscher Rachel).

Als antwoord op deze e-mail reageert de verwerende partij op 15 december 2023 met het verzoek tot overmaken van bijkomende informatie en foto's. De verwerende partij is hierbij duidelijk en deelt mee dat het doorsturen van deze informatie geen garantie biedt op een teruggave van de dieren. Pas op 3 januari 2024 om 0:21u en 0:38u maakt de raadsman van de eerste verzoekende partij de gevraagde informatie en foto's over aan de verwerende partij.

3.15. De verwerende partij draagt op 2 januari 2024 (ondertekend op 3 januari 2024) de zes honden in volle eigendom over aan de volgende asielen:

Shiba Inu (kenmerk 947000000829245) met drie pups bij Animal Trust;

Pinscher (kenmerk 947000000866274) bij Animal Trust;

Shiba Inu (kenmerk 947000000588003) bij Wase Dierenbescherming.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Toepassing van de korte debattenprocedure

Ontvankelijkheid van het beroep - excepties van niet-ontvankelijkheid wegens gebrek aan belang

A. Wat betreft de eerste bestreden beslissing

Standpunt van de partijen

4. In de memorie van antwoord laat de verwerende partij gelden dat in zoverre de verzoekende partijen beroep aantekenen tegen de eerste beslissing, zijnde de beslissing tot inbeslagname van de dieren van 20 november 2023, deze beslissing thans niet meer bestaat omwille van de later genomen bestemmingsbeslissing, die het beslag van rechtswege opheft (artikel 42, § 3, van de wet van 14 augustus 1986). Het beroep van de verzoekende partijen tegen de eerste beslissing van 20 november 2023 (ondertekend op 29 november 2023) tot inbeslagname van de 58 honden in afwachting van de bestemmingsbeslissing, is volgens de verwerende partij dan ook niet ontvankelijk.

5. De verzoekende partijen nemen in de memorie van wederantwoord dienaangaande geen standpunt in.

Beoordeling

6. Artikel 42, § 3, van de wet van 14 augustus 1986 luidt:

“Het in paragraaf 1 bedoelde beslag wordt van rechtswege opgeheven door de in paragraaf 2 bedoelde beslissing of, bij het uitblijven van dergelijke beslissing, na een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de datum van inbeslagname”.

Uit deze bepaling volgt dat het beslag van rechtswege werd opgeheven door de in artikel 42, § 2, van die wet bedoelde beslissing, die te dezen ook wordt aangevochten. In die omstandigheid, waarin de eerste bestreden beslissing geen gevolgen meer heeft, zijn de grieven van de verzoekende partijen

gericht tegen die beslissing niet ontvankelijk.

De exceptie is gegrond.

B. Wat betreft de tweede bestreden beslissing

Standpunt van de partijen

7. De verwerende partij wijst in de memorie van antwoord er op dat indien de betrachting van de verzoekende partijen met hun voorliggende beroep erin bestaat de dieren terug te krijgen terwijl de dieren reeds werden geadopteerd of geëuthanaseerd, hun beroep niet ontvankelijk is wegens gebrek aan belang. De verwerende partij benadrukt dat te dezen dit het geval is nu vier van de zes honden werden geadopteerd en de overige twee honden zich in een opvanggezin bevinden.

8. In de memorie van wederantwoord repliceren de verzoekende partijen in essentie dat de adoptie van de vier honden niet afdoende is aangetoond, nu de foto's van de documenten uit stuk 18 van de verwerende partij onleesbaar, onvolledig, niet ondertekend en naderhand lijken bewerkt te zijn. Zij benadrukken verder dat in het geval dat de adoptie bewezen wordt geacht, *quod non*, zij in ieder geval nog belang hebben bij een vernietiging van de bestreden beslissingen, nu een eventuele eigendomsoverdracht aan een adoptiegezin via de burgerlijke rechtbank kan worden vernietigd wanneer blijkt dat deze op een onrechtmatige wijze is tot stand gekomen, waarbij een gebeurlijke vernietiging van de bestreden beslissing voor de verzoekende partijen doorslaggevend zal zijn in de burgerlijke procedure. Bovendien kan een gebeurlijke vernietiging voor de verzoekende partijen minstens de mogelijkheid openen om schadevergoeding te eisen voor de onrechtmatige eigendomsoverdracht van hun honden. Uiterst ondergeschikt laten zij nog gelden dat, moest Raad van State van oordeel zijn dat zij geen belang meer hebben bij de vernietiging van de bestreden beslissingen m.b.t. de vier overgedragen honden, dan blijft het belang minstens t.a.v. de twee honden die nog niet geadopteerd zijn, actueel.

Beoordeling

9. De door de verwerende partij in de memorie van antwoord opgeworpen exceptie, hierin bijgetreden door het auditoraatsverslag, vertrekt van het uitgangspunt dat ingevolge enerzijds de adoptie door derden van vier van de zes honden en anderzijds het verblijf in een opvanggezin van de overige twee honden, die door de bestreden beslissing in toepassing van artikel 42, § 2, van de wet van 14 augustus 1986 in volle eigendom zijn overgedragen aan verschillende asielen, die daarmee instemmen, het onmogelijk is geworden om aan de dieren nog een andere bestemming te geven, en dus ook, dat het onmogelijk is geworden om de dieren nog terug te bezorgen aan de verzoekende partijen. Volgens het betoog van de verwerende partij in de memorie van antwoord als in het auditoraatsverslag blijkt dat de verzoekende partijen precies die teruggave met hun beroep beogen. Ingevolge deze gewijzigde omstandigheden ziet de verwerende partij, hierin bijgetreden door het auditoraatsverslag, niet in welk concreet voordeel de eventuele nietigverklaring van de bestreden beslissing nog aan de verzoekende partijen kan verschaffen.

10. De verzoekende partijen betwisten in de memorie van wederantwoord dat zij niet zouden getuigen van het vereiste belang bij het vernietigingsberoep. Zij wijzen in essentie op de omstandigheid dat de adoptie van de vier honden niet afdoende is aangetoond, nu de foto's van de documenten uit stuk 18 van de verwerende partij onleesbaar, onvolledig, niet ondertekend en naderhand lijken bewerkt te zijn. Daarenboven laten zij nog gelden dat, moest Raad van State van oordeel zijn dat zij geen belang meer hebben bij de vernietiging van de bestreden beslissingen voor wat betreft de vier overgedragen honden, hun belang, minstens ten aanzien van de twee nog niet geadopteerde honden, nog steeds actueel is. Verder voeren zij in het verzoekschrift als in de memorie van wederantwoord aan dat de bestemmingsbeslissing hen een moreel nadeel heeft berokkend, wat voldoende zou zijn om te getuigen van het actueel belang.

11. Centraal staat ter beoordeling of, zoals de verwerende partij betwist, het beroep van de verzoekende partijen nog ontvankelijk is nu,

ondertussen, de zes honden werden geadopteerd. Essentieel ter beoordeling hiervan is of de dieren, die door de asielen, als de begunstigden van de bestreden bestemmingsbeslissing, middels adoptieovereenkomsten werden overgedragen aan derden, na een eventuele nietigverklaring van de bestreden beslissing mogelijks nog kunnen worden terugbezorgd aan de verzoekende partijen, gelet op de in de overeenkomsten opgenomen verplichtingen in hoofde van de respectievelijke adoptanten (inzonderheid: “de hond niet te verhandelen... zonder schriftelijke toestemming van het asiel”; “de hond terug te brengen naar het asiel als hij toch opnieuw weg moet”...), dan wel of de betreffende adoptie-overeenkomsten, ondanks de erin opgenomen verplichtingen, na vernietiging van de bestreden bestemmingsbeslissing, een mogelijke teruggave van de geadopteerde honden aan de verzoekende partijen zonder meer uitsluiten.

12. De procedure die wordt voorzien in artikel 93, eerste lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: algemeen procedurereglement) moet met de nodige omzichtigheid worden toegepast. De inwilliging van het voorstel van de auditeur door de alleen zetelende staatsraad ontzegt immers aan de partijen de waarborgen die door de gewone rechtspleging worden geboden, met name de behandeling van hun zaak door een kamer met drie magistraten, en de mogelijkheid om te dezen hun standpunten, na kennisneming van het auditoraatsverslag schriftelijk uiteen te zetten in laatste memories.

Op de vraag om een vernietigingsberoep met een kort debat te behandelen wordt dan ook slechts ingegaan wanneer het op grond van een eenvoudige kennisname van het verzoekschrift en de voorgelegde gegevens onmiddellijk duidelijk is welke oplossing aan de zaak dient gegeven te worden en/of wanneer de partijen geen ernstige betwisting lijken te kunnen voeren over de oplossing die door de auditeur wordt voorgesteld.

13. De vraag of de verzoekende partijen als gevolg van de adoptie van de zes honden hun belang bij het voorliggend beroep verliezen, kan derhalve, gelet op de voorgaande vaststellingen, te dezen niet met korte debatten in de zin

van artikel 93, eerste lid, van het algemeen procedurereglement worden beslecht.

Uit wat voorafgaat volgt dat de Raad van State de conclusie van het auditorsverslag dat de zaak met korte debatten kan worden beslecht, niet bijvalt.

De zaak dient voor de behandeling ten gronde dan ook te worden verwezen naar de gewone rechtspleging.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. De zaak wordt verwezen naar de gewone rechtspleging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op tweeëntwintig januari tweeduizend vijftientig, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Chantal Bamps,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Chantal Bamps